

DE PLANTENTUIN RIKSUNIVERSITEIT GENT

DE PLANTENTUIN RIJKSUNIVERSITEIT GENT

JULI

1982

UITGAVE : DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

SAMENSTELLING : JULI 1982

DHR. VAN DER VEKEN P. - PROF. R.U.G.

DHR. OTTEN K. - HORTULANUS

DHR. PLUS M. - GIDS

D1982-0634-24

WELKOM, BEZOEKER !

De PLANTENTUIN van de Rijksuniversiteit is wel is waar een instelling voor studie en opvoedingswerk, maar iedereen is hier welkom om de rijke verscheidenheid van planten te komen bekijken of eenvoudig te genieten van het groen en de bloemen.

Op een beperkte oppervlakte vindt U planten uit alle werelddelen, gegroepeerd in verzamelingen die U zeker ergens aanspreken : Belgische flora, gebergteplanten, geneeskrachtige planten, groenten, verf- en vezelplanten, grote systematische verzameling van twee- en eenzaadlobbigen, de grote serren met duizenden tropische en subtropische sierplanten en bloemen.

Een tuin is in ieder seizoen anders en met één bezoek hebt U uiteraard een zeer onvolledig beeld van de plantenrijkdom : U moet dus beslist nog eens terug komen !

Planten of bloemen plukken mag hier uiteraard niet. Er zijn ook enkele giftige en irriterende planten in de tuin aanwezig en in de serren moet er regelmatig gespreeid worden, zodat het aanraken van planten niet zonder risico's is.

We wensen U een leerrijk en aangenaam bezoek toe en hopen dat U nog zult weerkomen.

Prof. Dr. P. VAN DER VEKEN,
directeur.

OP WANDEL IN DE PLANTENTUIN

Op de middenbladzijde van deze brochure vindt U een plattegrond van de tuin.

Onze PLANTENTUIN is ongeveer 2,5 ha groot en er zijn in het totaal ongeveer 9000 diverse plantensoorten van over de ganse wereld aanwezig. Om dit groot aantal soorten op deze zeer beperkte oppervlakte uit te planten moest alles zoveel mogelijk als een legpuzzel in elkaar gepast worden.

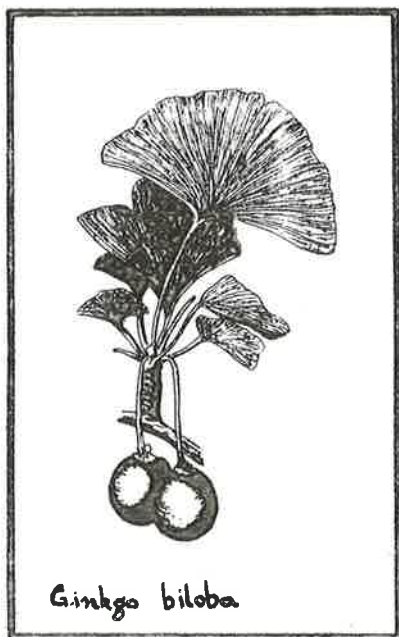
Onze wandeling begint aan de hoofdingang, op de hoek van de Emiel Clauslaan en de K.L. Ledeganckstraat, tegenover de ingang van het congrescentrum.

Langsheen de K.L. Ledeganckstraat, de hoogbouw en aan de overzijde van de vijver liggen borders met prachtige verzameling azalea's, rhododendrons en Camellia's. Voornamelijk in de maand mei, kunt U hier genieten van de kleurenpracht, met variatie van het zuiverste wit

tot en met het diepste purper, een gamma over licht geel, oranje, roze rood tot lila in diverse tinten.

Een paar boomsoorten trekken ook direkt onze aandacht, zoals de moerascypres, die langs de vijverkant kniewortels vormt; de mammoetboom uit Californië die we allen kennen van beelden waar men een boom doorboord heeft om er een

Ginkgo biloba

weg dwars doorheen te leggen. Eveneens zien we de slangen den die uit Chili komt. De Japanse esdoorn moeten we beslist terug zien in de herfst, omdat hij met zijn herfst kleuren een waar genot voor het oog is. De Japanse notenboom of Ginkgo biloba, met zijn eigenaardige wigvormige bladeren moeten we beslist ook eens aandachtig bekijken. Verderop komen wij bij de rotstuin met plan-

tensoorten uit diverse gebergten.

Een groot gedeelte van de tuin is ingenomen door de systematische plantenverzameling. Er zijn ruim 250.000 soorten bloemplanten bekend. Om deze massa te kunnen overzien is een ordeningssysteem of classificatie nodig. De basis van elk classificatiesysteem vormt de soort. De soorten die zekere kenmerken gemeenschappelijk hebben groepeeren men tot geslachten, die dan weer samengebracht worden tot families, ordes, klassen en afdelingen. De zaadplanten worden meestal in twee groepen verdeeld: de naaktzadigen en de bedektzadigen. De bloemplanten worden in twee klassen gesplitst: de eenzaadlobbigen (monocotylen) en de tweezaadlobbigen (dicotylen).

In de tuin vindt U twee systematisch geordende

plantenverzamelingen nl. een kleine tussen de rotstuin en het gebouw, met betrekking tot de Belgische flora; de grote collectie verdeeld in de verzameling van de dicotylen en die van de monocotylen.

In de systematiek van de tweezaadlobbigen zijn er zes subklassen en dus zes blokken, gescheiden door bredere paden; binnen elk blok zijn de families door smalle paden gescheiden.

U heeft hier een prachtig overzicht met meer dan 1200 soorten die toelaten U een beeld te vormen van de honderden plantenfamilies.

Naast de vijver, bij de treurwilg, is er een verzameling geneeskrachtige planten bijeengebracht. De aanplant is gebeurd in groepen volgens de aanwending van de kruiden voor hart- en vaatziekten, lever-

aandoeningen, nieren en urinewegen, huid-, wond-, mond-, maag-, worm-, stop-, braakmiddelen, ademhalingsstoornissen, laxativa, kalmerende-, pijnstillende-, stimulerende-, koortswerende planten.

In het bosgedeelte van de tuin vinden wij bomen, struiken en kruiden uit de bossen van Europa, West- en Oost-Azië, Oostelijk- en Westelijk Noord-Amerika.

De Europese bossen zijn armer aan boomsoorten dan de Noord-Amerikaanse en Aziatische bossen. De verklaring hiervoor is te vinden in de geschiedenis van het bos op het noordelijk halfrond. In het tertiair tijdperk was er een vrij

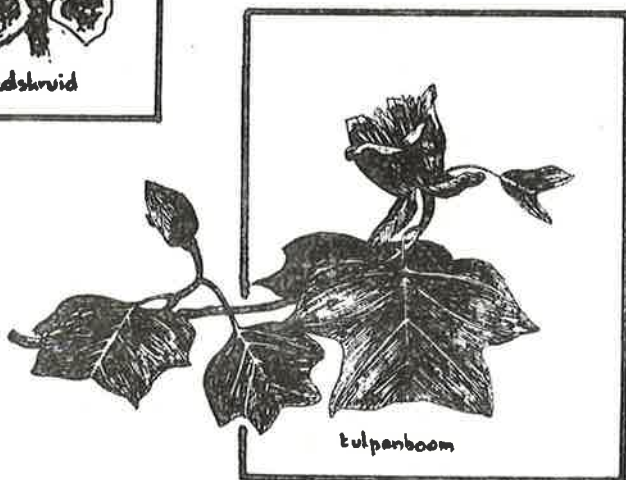
uniforme flora op het noordelijk halfronde. Tijdens het kwartaal tijdperk kwam daar met de ijstijden verandering in. De uitbreiding van de ijskap verdreef veel boomsoorten naar het zuiden waar ze op het koude front van de O-W-gerichte bergketens van Pyreneeën, Alpen, Karpaten botsten en veelal uitstierven wegens de koude.

vingerhoedskruid

In het Europese bosgedeelte ziet U naast onze inheemse eiken, beuk, berk, els, esdoorn, mispel, in de kruidenlaag o. a. boshyacint, salomonszegel, vingerhoedskruid, gele dovenetel, lelietje-van-dalen, aronskelk, die als bodembedekkers aangeplant worden.

In het Amerikaans gedeelte staan een aantal naaldbomen o.m. Weymouth den, Sequoia sempervirens, naast tulpenboom en magnoliasoorten.

tulpenboom

In het Aziatisch gedeelte stippen we de trompetboom, de trannenden, de Paulownia, de moerbeiboom, de Sophora aan; vanaf juni is er een indrukwekkende groep van reuzenbereklauw te bewonderen.

Voor keukenvrienden is de keuken- en kruidentuin zeer aan te bevelen, die ligt tegenover de ingang van de serren.

Alhoewel heel wat plantenfamilies ons eetbare planten leveren, zijn de echt belangrijke voor de voedselproduktie beperkt tot de grassen, de kruisbloemigen, de schermbloemigen, de vlinderbloemigen.

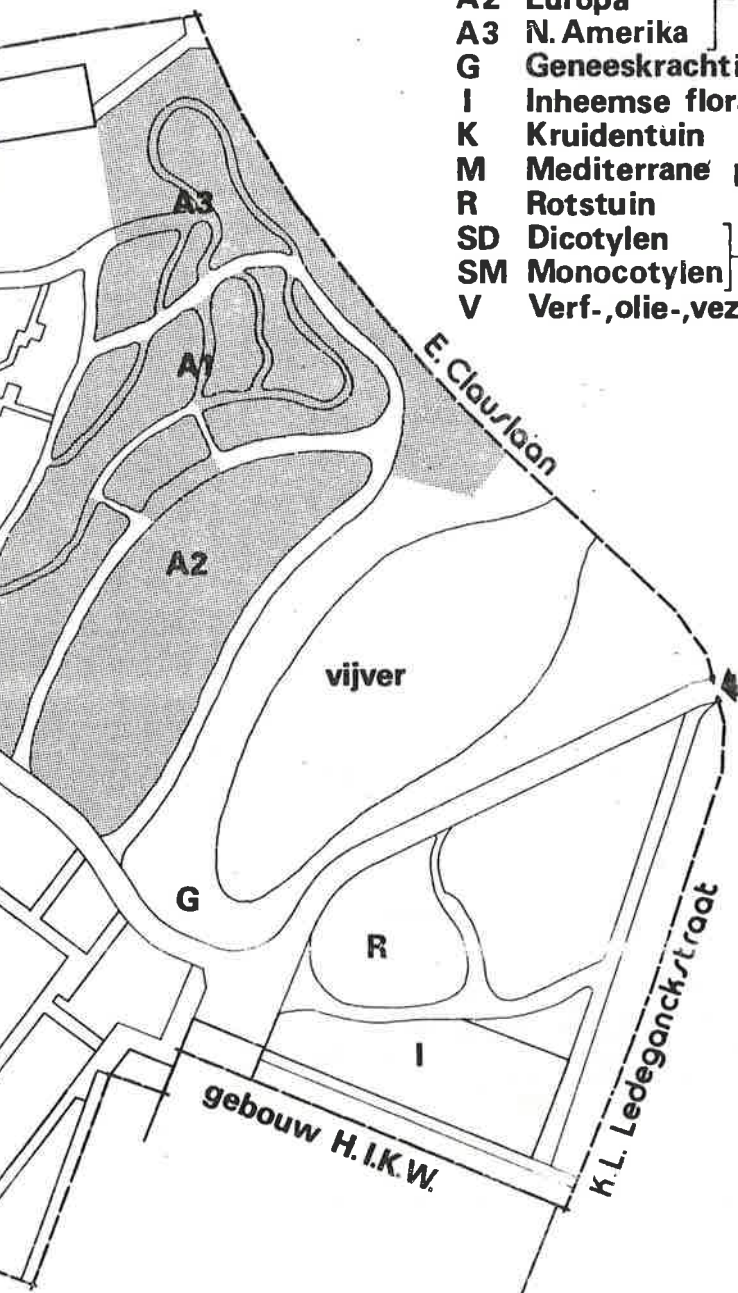
De groenten moeten we hoofdzakelijk zoeken bij de kruisbloemigen met de koolsoorten, of bij de samengesteldbloemigen met sla, witloof, andijvie, schorseneer, of bij de vlinderbloemigen met erwt, boon, evenals bij de schermbloemigen met wortelen, pastinaak.

Ook vinden we hier een groot aantal keukenkruiden : schermbloemigen zoals kervel, peterselie, lavas, karwij en dille; lipbloemigen als rozemarijn, salie, munt, marjolijn, basilicum; samengesteldbloemigen

A1	Azië	}	Arboretum
A2	Europa		
A3	N. Amerika		
G	Geneeskrachtige planten		
I	Inheemse flora		
K	Kruidentuin		
M	Mediterrane planten		
R	Rotstui		
SD	Dicotylen	}	Systematiek
SM	Monocotylen		
V	Verf-, olie-, vezelplanten		

o.m. dragon, citroenkruid

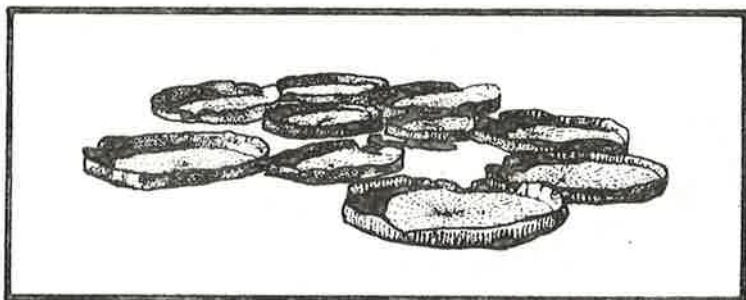
Langs de andere kant van de weg staat een verzameling van niet-eetbare nuttige planten die in de industrie of bij oude ambachten gebruikt worden. Het zijn vezel-, verf- en oliehoudende planten.

Als we ons naar het serrecomplex begeven, zien we rechts van ons, op de stam van een meidoorn een maretak groeien. De maretak heeft nog bladgroen maar leeft toch op en gedeeltelijk van zijn gastheer en is een zgn. halfparasiet.

Links zien we nog een kleine vijver waaromheen o.a. moerasplanten staan zoals watermunt, biezzen, e.a.

Het serrecomplex heeft ongeveer een oppervlakte van 3900 m^2 . Verwarming en verluchting zijn automatisch geregeld en verschillen voor elke serre zodat we spreken van de equatoriale (of Victoria) serre, de subtropische serre en de tropische serre.

Bij het binnenkomen in de Victoriaserre treft ons de hoge temperatuur en de zeer hoge luchtvochtigheid. Deze serre is 700 m^2 groot en heeft een hoogte van 7 m; het bassin dat 190 m^3 water inhoudt, is omgeven door een 60 m^2 grote moerasstrook. In het water zien we een verza-

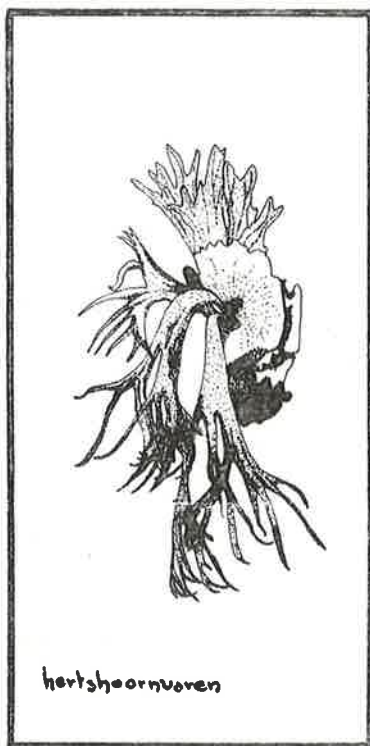
meling waterlelies , waarvan de bijzonderste en het meest in het oog springende wel de *Victoria amazonica* en *Victoria cruciana* zijn. In de loop van de zomer bereiken deze planten hun maximale grootte en bloeien ze vooral tijdens de nacht. De schotelvormige bladeren met hun opstaande rand en hun speciale nervatuur langs de onderzijde kunnen elk een gewicht van circa 200 kg dragen.

Verder zijn er diverse economisch belangrijke planten te zien zoals de kokospalm, rijst, kof-fieboon, cacao, oliepalm, suikerriet, aardnoot, taro, rotang, enz. Let verder op de merkwaar-dige planten als kruidje-roer-me-niet, papyrus, waterhyacint, indische lotusbloem, hertshoorn-varen en schroefpalm.

Bij de ingang staan beide kanten langs beide kanten boomstammen overdekt met epifieten. Deze laatste leven op maar niet ten koste van een "dragerplant"; de wortels zijn daar aan aangepast en die-nen veelal alleen nog als hechtorganen.

Bekende en of opval-lende soorten zijn bromelia's, spaans mos, orchideeën zoals de vanilje, en varens zoals de hertshoorn-varen. Op de bodem zijn er ananasplanten te zien.

Links, langsheen de pijlers, zien we di-verse soorten zoals

de welbekende Anthurium en de gatenplant of Monstera deliciosa die tot de aronskelkachtigen behoren.

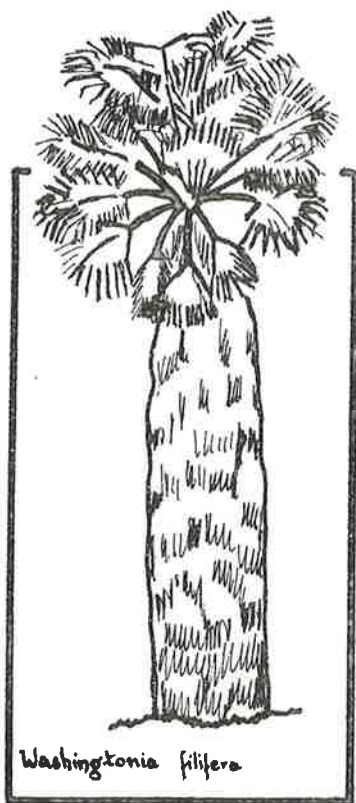
Langs de andere zijde staat er een rijke verzameling Dieffenbachia's, Maranta's en gemberachtigen.

Naast het suikerriet groeit er een bekerplant of Nepenthes, een insectenvangende plant.

De veel koelere subtropische serre met een oppervlakte van 550 m² en een hoogte van 10m bevat - zoveel mogelijk geografisch geplant - soorten uit het Middellandse zeegebied, Zuid-Afrika, subtropisch Amerika, Australië en Nieuw Zeeland. Let op de kurkeik, de wonderboom, de Johannesbroodboom, de kamerlinde, de tomatenboom, diverse eucalyptussen, acacia's (beter bekend als mimosa), de citrussen, thee, enz. Bekende sierplanten als azalea en Fatsy-dera, samen met de ouders van deze geslachtskruising groeien hier weelderig.

In de tropische serre (13m hoog) hebben we vanop het bordes een prachtig zicht over de planten. Opvallend zijn hier de bananenboom, de papaja, de rubberboom en vele palmbomen. Gaan we langs de trap onder het bordes, dan vinden we hier een mooie verzameling va-

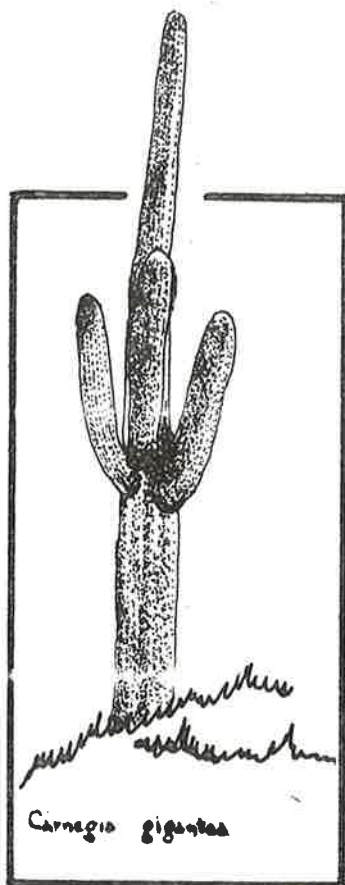

Washingtonia filifera

rens en aan de andere kant Marantaceae met grote sierwaarde.

Het pad langs de bananenboom, brengt ons verder bij de kapokboom met stekels op de stam; de reizigersboom, de coca- en colaboom, de kauwgomboom (Manilkara) enz.

Carnegiea gigantea

Op zon- en feestdagen is tussen 11 en 12 uur ook de cactusserre te bezoeken.

Hier kunnen we naast cactussen ook allerlei succulenten of vetplanten bewonderen uit alle streken van de aarde afkomstig. We vestigen Uw aandacht op de Euphorbia's, Echeveria's, Mamillaria's, Haworthia's, Kalanchoës, Agaves, Sta-

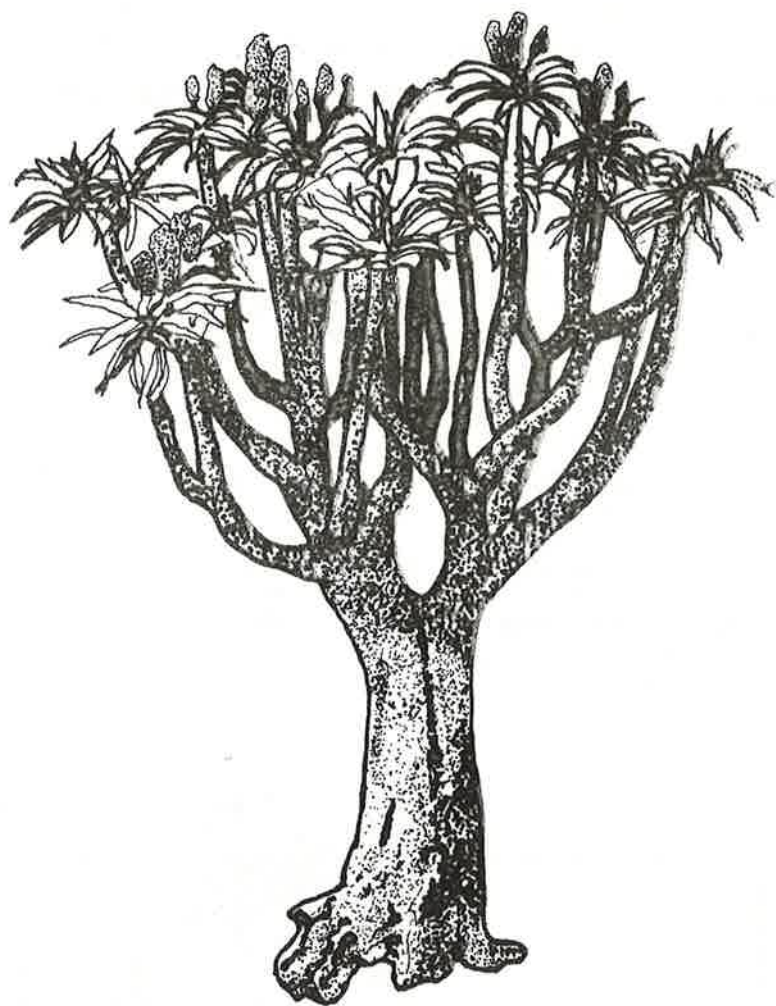
pelias of aasbloemen en de Lithops of "bloeiende steentjes" die merkwaardig op keitjes kunnen lijken.

Tijdens de zomer staat er buiten, naast de ingang van de cactusserre, een verzameling van insectenetende planten in een kleine, mobiele kas.

Wie meer uitleg wenst over het serrecomplex en zijn planten, raden we aan de geïllustreerde gids aan te schaffen.

Als tegenpool van het jachtige beroepsleven kan de PLANTENTUIN meer dan ooit een plaats van rust zijn, zelfs in een zeer aktieve stad.

In deze oase van relatieve stilte kan men zijn evenwicht trachten weer te vinden. Laat de kleurenpracht en vormenrijkdom Uw oog strelen

Aloe dichotoma

OPROEP !

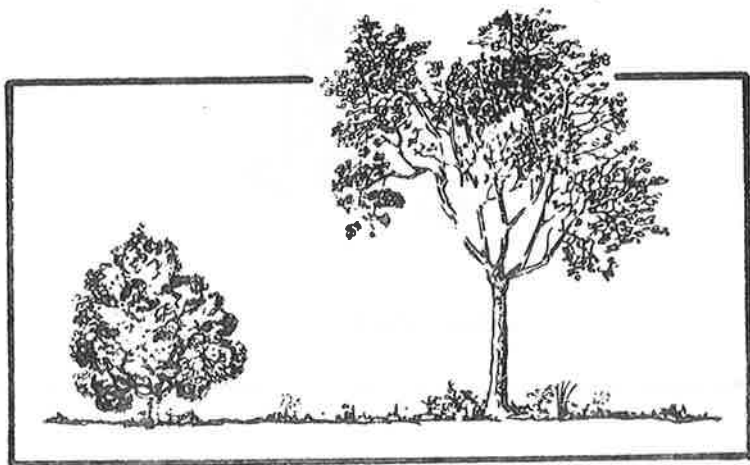
De PLANTENTUIN heeft dus heel wat te bieden aan allen die van planten en bloemen houden.

Er wordt ook naar gestreefd om de vulgariserende en educatieve rol voor het publiek nog uit te breiden.

Tal van bezoekers en sympatisanten wensen blijkbaar de activiteiten van de PLANTENTUIN te steunen. Om hieraan tegemoet te komen is onlangs een feitelijke vereniging DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN opgericht.

Enkele mensen dragen sedert enkele tijd ertoe bij om de tuin meer bekendheid te geven bij het grote publiek. Een aantal "tuingidsen" helpen de informatieve taken van de GENTSE PLANTENTUIN mede te vervullen.

Ook U kunt helpen de plantentuin beter en nog mooier te maken door een storting op de rekening 001-1192154-03 van DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN. Het secretariaat (35 Driesstraat 9218 GENT-LEDEBERG) zal U ook graag verdere inlichtingen verschaffen.

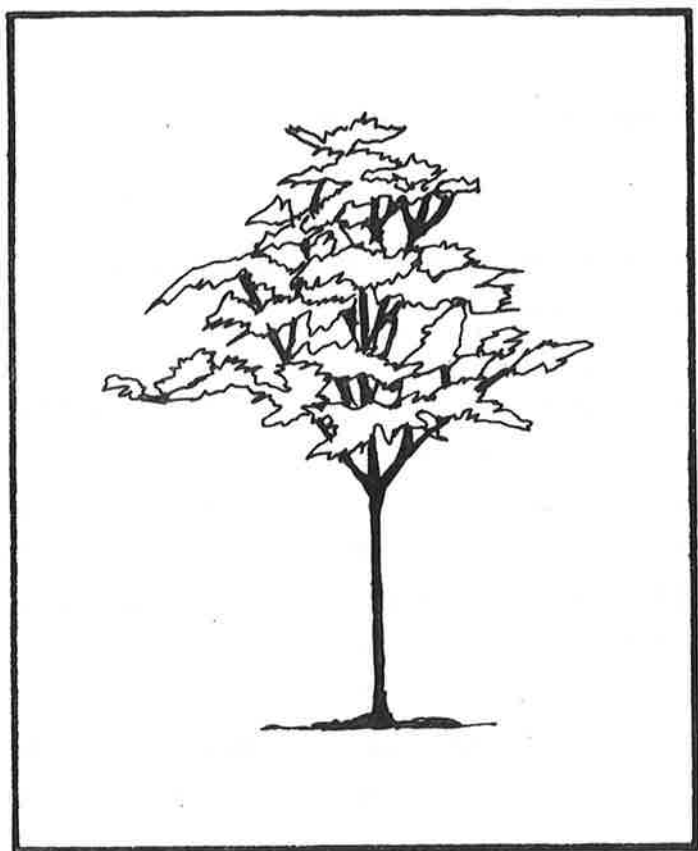
De PLANTENTUIN is gans het jaar open voor het publiek op maan-, dins-, woens-, donderdag van 14 tot 17 uur en op zater-, zon- en feestdagen van 9 tot 12 uur.

De succulentenkas is toegankelijk op zon- en feestdagen van 11 tot 12 uur.

De eerste zondag van elke maand, uitgezonderd in december en januari, zijn er gratis geleide wandelingen om 9u30.

Rondleidingen voor scholen en groepen kunnen aangevraagd worden bij Ing. OTTEN, hortulanus, op het tel. nr. 091/22 78 21 toestel 303 of op het secretariaat van DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN, bij de heer PLUS M., 35 Driesstraat 9218 GENT/LEDEBERG tel. 091/31 03 71.

Voor deze rondleidingen zal een vergoeding gevraagd worden per groep van 25 à 30 personen en per gids.

UITGAVE:

DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN

JULI 1982